

ДОРНОД АЙМАГ ХЭРЛЭН СУМЫН ЕБ-ЫН 1 ДҮГЭЭР СУРГУУЛИЙН 2023-2024 ОНЫ
ХИЧЭЭЛИЙН ЖИЛИЙН 8 ДУГААР АНГИЙН МХБУЗ-ЫН ХИЧЭЭЛИЙН
АНГИ ДЭВШИХ ШАЛГАЛТЫН ДААЛГАВАР

Б ХУВИЛБАР

ХУГАЦАА: 60 МИН НИЙТ: 20 ОНООангийн сурагч.....
Эхийг анхааралтай уншаад даалгаврыг гүйцэтгээрэй.

Дэлхий

Дэлхий бол огторгуйн уудамд эргэлдэж буй бөмбөрцөг хэлбэртэй хатуу биет юм. Энэ бөмбөрцөг нь бөв бөөрөнхий биш, дээд доод талаасаа бага зэрэг шахагдсан хэлбэртэй байдаг. Дэлхийн хамгийн өргөн хэсгийг ороож байгаа шугамыг экватор гэж нэрлэнэ. Экваторын урт нь 40000 орчим км юм. Цагт 55км-ийн хурдтайгаар дэлхийг тойроход бүтэн сар шаардагдана. Дэлхийн жин нь ойролцоогоор 6000 сая тонн байдаг.

Хамгийн халуун газар нь Сахарын цөл бөгөөд энд +57,7 хэм хүртэл халж байжээ. Ийм халуунд элсэн дээр өндөг шарж идэж болно. Харин хамгийн хүйтэн газар нь Антрактид тив бөгөөд тэнд -88,3 хэм хүртэл хүйтэрдэг ажээ. Дэлхийн бөмбөрцгийн гадаргуугийн зөвхөн дөрөвний нэгийг хуурай газар эзэлдэг. Хуурай газар нь долоон том хэсгээс бүрдэх ба эдгээрийг тив гэж нэрлэнэ.

Дэлхийн бөмбөрцгийн дөрөвний гурав нь усаар хучигдсан байдаг юм. Дэлхийн дөрвөн их далай хоорондоо холбоотой байдаг учир хуурай газарт буулгүйгээр дэлхийг тойрч болно. Дэлхийн бөмбөрцгийн аравны нэг хэсэг нь байнга мөсөөр бүрхэгдсэн байдаг. Өндөр уулын оройд маш хүйтэн байдаг учир нэг ч амьтан ургамал байдаггүй. Дэлхийн хамгийн өндөр цэг нь Гималайн нуруунд байх Эверестийн оргил юм. Түүний өндөр нь далайн түвшнээс дээш 8848 метр ажээ.

- Эхэд байгаа дараах үгсийн утгыг тайлбарлаарай. /2 оноо/
Антрактид-.....
Эверест-
- “Сахарын цөл +57,7 хэм хүртэл халдаг. Халуун элсэнд өндөг шарж идэж болно” гэсэн өгүүлбэрүүдийг шалтгааны утгатай холбоосоор холбож нийлмэл өгүүлбэр бүтээгээрэй. /2 оноо/
.....
.....
- Харьяалахын тийн ялгалын -ийн, ын нөхцөлийн утгыг зөв харгалзуулаарай. /2 оноо/
а. огторгуйн уудам 1. Тоо хэмжээний утга
б. Сахарын цөл 2. Орны утга
с. Эверестийн оргил 3. Бүхэл хэсгийн утга
д. Экваторын урт 4. Хамаа харьяаны утга
A. a4,b3,c1,d2 B.a3,b1,c2,d4 C.a2,b4,c3,d1 D.a1,b3,c4,d2
- Эхээс 2 баримт болон 2 сонирхолтой мэдээллийг ялган бичээрэй. /2 оноо/

баримт	Мэдээлэл

